

Komunikat prasowy

Luksemburg, 21 lutego 2022 r.

Potencjał jednolitego unijnego rynku funduszy inwestycyjnych pozostaje w dużej mierze niewykorzystany

UE ustanowiła ramy regulacyjne, które miały zapewnić stworzenie jednolitego rynku dla funduszy inwestycyjnych w wymiarze transgranicznym w Unii oraz ochronę inwestycji obywateli UE. Nie wszystkie ambitne cele zostały jednak zrealizowane, a wiele potencjalnych korzyści dla inwestorów pozostaje nieosiągniętych – twierdzą unijni kontrolerzy w opublikowanym dziś sprawozdaniu specjalnym. UE nie zrealizowała celu zakładającego stworzenie prawdziwie jednolitego rynku dla funduszy inwestycyjnych, a transgraniczne inwestycje wciąż należą do rzadkości. Nadzór nad funduszami nie jest równie spójny we wszystkich państwach członkowskich, brakuje skutecznej ochrony inwestorów, a ryzyka systemowe nie są odpowiednio monitorowane.

Fundusze inwestycyjne odgrywają kluczową rolę w europejskiej unii rynków kapitałowych. Pomagają one inwestorom w efektywnym lokowaniu kapitału. W 2020 r. fundusze inwestycyjne w całej UE posiadały aktywa o wartości prawie 19 bln euro. Niemal 70 % rynku unijnych funduszy wciąż koncentruje się w zaledwie czterech państwach członkowskich: Luksemburgu, Irlandii, Niemczech i Francji. UE podjęła działania w celu ustanowienia ram regulacyjnych dla funduszy inwestycyjnych, tak aby zapewnić stosowanie podobnych zasad na całym jednolitym rynku. W ten sposób wspiera zdrowy i produktywny rozwój sektora funduszy inwestycyjnych i dąży do ochrony inwestorów.

– Żywiono nadzieję, że lepiej zintegrowany rynek funduszy inwestycyjnych zapewni unijnym przedsiębiorstwom bardziej zróżnicowane źródła finansowania, a inwestorom lepszą ochronę i większy wybór – powiedział Rimantas Šadžius, członek Trybunału odpowiedzialny za kontrolę. – Wciąż jednak utrzymują się przeszkody dla przepływów transgranicznych, standardy nadzoru różnią się w poszczególnych państwach członkowskich oraz nie zrealizowano wszystkich potencjalnych zysków.

Kontrolerzy stwierdzili, że utrzymujące się uchybienia wciąż osłabiają korzyści, jakie zapewnia unijne otoczenie inwestycyjne. Prawdziwie transgraniczna działalność inwestycyjna ma miejsce rzadko: w większości krajów UE fundusze inwestycyjne są dystrybuowane głównie na rynku krajowym. Kontrolerzy stwierdzili też, że wiele oczekiwanych korzyści dla inwestorów, takich jak niższe opłaty i większy wybór, jeszcze się nie urzeczywistniło: koszty nadal są wysokie i różnią się znacznie między poszczególnymi państwami członkowskimi. Utrzymują się też bariery

Niniejszy komunikat prasowy stanowi streszczenie sprawozdania specjalnego przyjętego przez Europejski Trybunał Obrachunkowy. Pełny tekst sprawozdania dostępny jest na stronie eca.europa.eu.

ECA Press

12, rue Alcide De Gasperi – L-1615 Luxembourg

E: press@eca.europa.eu @EUAuditors eca.europa.eu

utrudniające wejście na rynek, co oznacza, że nadal nie osiągnięto równych warunków działania. Kontrolerzy odnotowują też, że za pomocą prawa UE nie można rozwiązać niektórych problemów niekorzystnie wpływających na rynek, takich jak opodatkowanie, popyt lokalny i sposób dystrybucji funduszy inwestycyjnych, na jaki decydują się zarządzający aktywami.

W sprawozdaniu zauważono też, że działania UE przyczyniły się do zwiększenia przejrzystości funduszy inwestycyjnych. Inwestorzy są lepiej niż wcześniej poinformowani o ryzykach inwestycyjnych, wynikach i kosztach. Nadal jednak bardzo trudno jest im porównać fundusze z różnych państw członkowskich. Inwestorom nie zapewniono też odpowiedniej ochrony przed różnymi niedogodnościami, takimi jak nienależne koszty wynikające z nieprzejrzystych praktyk sprzedaży lub stronnicze porady udzielane przez pośredników finansowych, co powoduje, że kupują produkty, które nie są dostosowane do ich potrzeb. Do tej kategorii problemów należy pseudoekologiczny marketing. Kontrolerzy odnotowali, że nie istnieją obecnie przepisy dotyczące etykiety ESG oznaczającej fundusze zrównoważone pod względem środowiskowym i społecznym, a co za tym idzie – może być ona niewłaściwie wykorzystywana do sprzedaży produktów niespełniających wysokich standardów etycznych.

Kontrolerzy wykryli też problemy dotyczące spójności i skuteczności nadzoru nad funduszami. Unijna agencja odpowiedzialna za nadzór (ESMA) dążyła do promowania konwergencji praktyk nadzorczych, co zaowocowało nieznaczną poprawą nadzoru i mniejszą liczbą rozbieżności. Ponieważ jednak ESMA w swoich działaniach opiera się na dobrej woli krajowych organów nadzoru i gotowości własnej Rady Organów Nadzoru do przekazywania informacji, ma ona ograniczoną wiedzę na temat tego, czy we wszystkich państwach członkowskich prowadzony jest nadzór na równoważnym poziomie, a także nie może sprawdzić, czy dokonano postępów na drodze do osiągnięcia konwergencji praktyk nadzorczych.

W toku kontroli pojawiły się również wątpliwości co do tego, czy Komisja przyjęła adekwatne podejście ustawodawcze: przepisy regulujące transgraniczne funkcjonowanie funduszy inwestycyjnych zawarte są głównie w dyrektywach, czyli aktach prawnych, które wymagają, by państwa członkowskie wdrażały własne wersje przepisów zgodnie ze swoją interpretacją i uwarunkowaniami krajowymi. To rozwiązanie doprowadziło do powstania znacznych różnic regulacyjnych między państwami członkowskimi.

W celu poprawy sytuacji kontrolerzy sformułowali szereg zaleceń. Ostrzegli jednak, że same niewielkie zmiany ram prawnych nie wystarczą do ustanowienia prawdziwie jednolitego rynku.

Informacje ogólne

W 1985 r. UE wprowadziła rozwiązania mające na celu zniesienie barier utrudniających funkcjonowanie funduszy inwestycyjnych wewnątrz granic UE. Od tamtego czasu fundusze i zarządzający funduszami z siedzibą w jednym kraju UE mogą wprowadzać swoje fundusze do obrotu wśród inwestorów detalicznych w całej UE, a nadzór nad nimi prowadzą tylko organy w kraju siedziby. W 2011 r. przepisy dyrektywy w sprawie zarządzających alternatywnymi funduszami inwestycyjnymi umożliwiły również wprowadzanie do obrotu funduszy specjalnych wśród inwestorów branżowych na terytorium całej UE. W tym samym roku UE ustanowiła agencję – Urząd Nadzoru Giełd i Papierów Wartościowych (ESMA) – której cel stanowiło zwiększenie ochrony inwestorów i przyczynienie się do prawidłowego funkcjonowania rynków finansowych.

Sprawozdanie specjalne nr 4/2022 pt. „Fundusze inwestycyjne – działania UE dotychczas nie doprowadziły do stworzenia prawdziwie jednolitego rynku przynoszącego korzyści inwestorom” jest dostępne na stronie internetowej Trybunału (eca.europa.eu). Przeprowadzona

kontrola ma przyczynić się do zwiększenia skuteczności i efektywności nadzoru finansowego i ochrony inwestorów w UE.

Trybunał przedstawia swoje sprawozdania specjalne Parlamentowi Europejskiemu i Radzie UE, a także innym zainteresowanym stronom, w tym parlamentom narodowym, podmiotom związanym z danym sektorem i przedstawicielom społeczeństwa obywatelskiego. Zdecydowana większość zaleceń formułowanych w tych sprawozdaniach jest wprowadzana w życie.

Kontakt dla prasy

Biuro prasowe Trybunału: press@eca.europa.eu

- Vincent Bourgeais: vincent.bourgeais@eca.europa.eu – tel. kom.: (+352)691 551 502
- Damijan Fišer – e-mail: damijan.fiser@eca.europa.eu, tel. kom.: (+352)621 552 224
- Claudia Spiti: claudia.spiti@eca.europa.eu – tel. kom.: (+352)691 553 547